

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ2104	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νοημοσύνη: Θεωρίες και προβληματισμοί στη μελέτη της ευφυΐας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις της διδάσκουσας, παρουσιάσεις Video, Μελέτες Περίπτωσης, Προσομοίωση εφαρμογής ανιχνευτικού εργαλείου, ομαδικές δραστηριότητες μέσα στην τάξη	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής (επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν απαιτείται		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=6147		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε έναν κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο παρόν μάθημα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα σχοληθούν με τις θεωρίες και τα μοντέλα της Νοημοσύνης, τους τρόπους αξιολόγησής της, τους προβληματισμούς που εγείρει η μέτρησή της, τις γενετικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις, τις παρατηρούμενες διαφορές και την προέλευση των διαφορών των νοητικών επιδόσεων μεταξύ ομάδων και ανάμεσα σε ομάδες ατόμων.

Το μάθημα έχει ως αφετηρία βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του πεδίου της Κοινωνικής, Αναπτυξιακής, Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας, οι οποίες διδάχτηκαν στα πλαίσια μαθημάτων υποβάθρου: α) της Κοινωνικής Ψυχολογίας I, που εστιάζει και εμβαθύνει σε εκείνα τα πεδία μελέτης που αφορούν τα στερεότυπα και την προκατάληψη, β) της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας I και II που αφορούν τη γνωστική και νοητική ανάπτυξη, στην πρώτη, μέση παιδική ηλικία, στην

εφηβεία, στην πρώιμη και μέση ενήλικη ζωή, γ) της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας που αφορούν τη γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών και των εφήβων, και δ) της Γνωστικής Ψυχολογίας (Μνήμη, Γλώσσα, Σκέψη, Επίλυση Προβλημάτων) που αφορούν τη σκέψη, τους συλλογισμούς και την επίλυση προβλημάτων.

Κατά τη διάρκεια των παραδόσεων οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να κατανοήσουν σε βάθος τους ορισμούς για τη Νοημοσύνη, τις θεωρίες Νοημοσύνης και την προέλευσή τους.
- Να αναλύουν πώς τα αποτελέσματα των νοητικών επιδόσεων έχουν εκπαιδευτικές και κοινωνικές προεκτάσεις.
- Να μπορούν να εξηγούν πώς κοινωνικο-οικονομικοί και πολιτισμικοί παράγοντες επηρεάζουν την επίδοση στα τεστ.
- Να αναλύουν την προέλευση των διαφορών που παρατηρούνται μεταξύ ομάδων και ανάμεσα σε ομάδες ατόμων, συμπεριλαμβανομένου και του φύλου.
- Να αναπτύξουν κοινωνική ευαισθησία και να μπορούν να εφαρμόζουν αξίες που συμπεριλαμβάνουν την κοινωνική δικαιοσύνη, σε θέματα διαφορετικών επιδόσεων στα τεστ μεταξύ και εντός ομάδων.
- Να είναι σε θέση να διαμορφώνουν κρίσεις για τη Νοημοσύνη που περιλαμβάνουν προβληματισμό σε συναφή κοινωνικά, επιστημονικά ή ηθικά θέματα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής, και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα και ευαισθησία σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών:

Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης [5].

Εβδομάδα 1^η : Παρουσίαση περιγραφής του περιεχόμενου, της στοχοθεσίας και εισαγωγικών στοιχείων του μαθήματος. [1]

Εβδομάδα 2^η : Ιστορική αναδρομή της έννοιας της Νοημοσύνης. Ορισμοί της Νοημοσύνης. Η έννοια της Νοημοσύνης σε διαφορετικούς πολιτισμούς. [1, 3]

Εβδομάδα 4^η : Η προέλευση των τεστ Νοημοσύνης: Alfred Binet, Charles Spearman (θεωρία των δύο παραγόντων) και Louis Thurstone. (θεωρία των επτά πρωτογενών παραγόντων). [1, 2]

Εβδομάδα 5^η : Ταξινόμηση θεωριών Νοημοσύνης. Η ψυχομετρική προσέγγιση: Η έννοια της απόλυτης και της σχετικής Νοημοσύνης. Η Θεωρία των Cattell -Horn [g(f) g(c)]. Η θεωρία των τριών στρωμάτων (John B. Carroll). [1, 2]

Εβδομάδα 6^η : Το μοντέλο CHC. Περιγραφή των τεστ Νοημοσύνης (Raven's Progressive Matrices) και Weschler (WISC-V, WIPSSI). Κριτική της Ψυχομετρικής προσέγγισης. [1, 2, 3, 4, 5]

Εβδομάδα 7^η : Άλλες θεωρίες Νοημοσύνης: Η τριαρχική θεωρία και η Νοημοσύνη της Επιτυχίας (R. Sternberg). [1, 2]

Εβδομάδα 8^η : Η πολλαπλή θεωρία της Νοημοσύνης (H. Gardner). Η θεωρία της Συναισθηματικής Νοημοσύνης. [1, 2]

Εβδομάδα 9^η : Γενετικές επιδράσεις στη Νοημοσύνη. Περιβαλλοντικές επιδράσεις στη Νοημοσύνη. Η επίδραση των κοινωνικών-οικονομικών και πολιτισμικών παραγόντων. [1, 2, 3]

Εβδομάδα 10^η : Ατομικές διαφορές στη νοημοσύνη. Ομαδικές διαφορές στη Νοημοσύνη. [1, 2, 3]

Εβδομάδα 11^η : Το φαινόμενο Flynn (Flynn effect) και το φαινόμενο Anti-Flynn (negative Flynn effect). [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 12^η : Παράγοντες που επηρεάζουν την επίδοση στα τεστ. Περιορισμοί και σφάλματα στην εκτίμηση της Νοημοσύνης. [1, 2, 3, 4, 5]

Εβδομάδα 13^η : Συμπεράσματα, επίλυση αποριών και οδηγίες/ανατροφοδότηση [1, 2, 3, 4, 5]

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο. Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>		
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε στη διδασκαλία. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-learn</p>		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Συναντήσεις μαθήματος</p> <p>Αυτοτελής μελέτη</p> <p>Τελικές εξετάσεις</p> <p>Σύνολο μαθήματος</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)</p> <p>39</p> <p>60</p> <p>3</p> <p>102</p>	<p>ECTS</p> <p>1,56</p> <p>2,4</p> <p>0,12</p> <p>4,08</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση.</i></p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση, βασισμένη σε ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής (100%)</p> <p>Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική. Για τους φοιτητές Erasmus, στην Αγγλική.</p>		

Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία,
Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια
αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα
από τους φοιτητές.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Hayes, N. (2011). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία* (Επιστ. Επιμ.: Α. Κωσταρείδου-Ευκλείδη, σελ. 353-408). Πεδίο.

Schacter, D. L., Gilbert, D. T., & Wegner, D. M. (Eds.) (2012). *Ψυχολογία* (Επιστ. Επιμ.:Σ. Βοσνιάδου, Α.-Σ. Αντωνίου, Ζ. Μπαμπλέκου, Μ. Δαφέρμος, Η. Μπεξεβέγγης, Μ. Ζαφειροπούλου κ.ά., (Κεφ. 9, σελ. 453-480). Gutenberg.

Schacter, D.L, Gilbert, D.T, Nock, M.K. (Eds.)(2025). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία* (Γεν. Επιμ.: Σ. Βοσνιάδου, Κεφ. 10, σελ. 456-487). Gutenberg.

Schacter, D., Gilbert, D. T., Wegner, D., & Nock, M. (Eds.) (2018). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*. (Επιστ. επιμ: Σ. Βοσνιάδου, Κεφ.9, σελ. 396-419). Gutenberg.

Schacter, D. L, Gilbert, D. T, Wegner, D. M, Nock, M.K. (Eds.) (2020). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία* (επιστ. επιμ. Σ. Βοσνιάδου, Κεφ. 9, σελ. 369-414). Gutenberg.

Sternberg, R. J. (2020). *The Cambridge Handbook of Intelligence* (2nd ed.). Cambridge University Press.

Sternberg, R. J., & Kaufman, S. B. (2011). *The Cambridge Handbook of Intelligence*. Cambridge University Press.

Wade, C., & Tavis, C. (Eds.) (2018). *Ψυχολογία*. (Επιστ. επιμ. Μ. Μαρκοδημητράκη, & Β. Τσούρτου, Κεφ. 3, σελ. 103-122 και Κεφ. 9, 387-401). ΤΖΙΟΛΑ.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Intelligence*,

- *Journal of Intelligence*